

במיקרה הבאתי איתי את המארימבה שלי

אלכס יעקובוביץ, לא מרוסיה, סוחר את המארימבה שלו ממעלה עמוס בשומרון להופעות במרחוב נחלת בנימין ■ התדהמה מתורגמת לתשואות, ולכסף

מירחוב נחלת בנימין ביום חורף כחול. יעקובוביץ והמארימבה מהמנטים את הקהל צילום: גרי אברמוביץ

נורית ברקאי

אלכס והמארימבה שלו זה סיפור ארוכה לוהט. היא שוקלת כ־70 ק"ג. אורכה שני מטרים, רוחבה מטר וגובהה מטר. 52 קלירי פז מסודרים בשתי שורות. למטה, מערכת "צנורות" מנתבת. בצורת ארבעה מכוסים מפיקים ממנה צלילים מיוחדים, שנשמעים כשילוב של נבל ופסנתר. מארימבה פירושו "צלילים רבים" בשפת שבת בנטו הדרום אפריקני. שם נולד הבלי המור הזה. לפני כמאתיים שנה הגיע יחד עם העבדים לדרום אפריקה, והיום הוא כלי הנגינה הלאומי של גוואטמלה. כשנים האחרונות מייצרים אותו בעיקר בים (כ־4,000 דולר). למרחוב נחלת בנימין הגיעה המארימבה יחד עם אלכס יעקובוביץ, 31, ממוצא קומה ומשקל, כיפת קטיפה חומה, צמיגות מתחת להליפה, עניבה פרוחנית, גולד גרנד גניירודיק. מסרית עם מספר זר, "לנולח" (נחלת בנימין). תוך עשר דקות מרכיב אלכס את הכלי ומגלגל אותו, על ארבעה גלגלים, לנחלת בנימין פינת רמב"ם. מורש יריעת בר ועליה קצרת פלסטיק (זה הובעז שלי) ובה 18 ש"ח ממליים, מחר הקלסת של נגינתו.

"אנשים שמים כסף וכספצ'ר, לוקחים עורך. למיטב ידיעתי, לא מרמים. הישראלים נרבים במאמאות ובמחאות כפיים, ובכסף רק כשהוא באמת מאוד מוצא תן בעיניהם. אנשים צריכים לאהוב את הנגינה שלך. זו הדרך לשכנע אותם להיפרד מהכסף".

כשמפגשתי צלילי המארימבה בכיכר הקטנה, נעצרים עוברים ושבים בתדהמה ומקיפים את אלכס בשקט קשוב. תחושת בעלה פסיקיים לכבות. לידים ומבוגרים מופיעים מה תמונת וכלל שנמשכת המוסיקה רפים שרירי הפנים ולובשים חוץ של הנא.

יש בעולם מעט נגני מארימבה מקצועיים. יש להם מורא. אלכס הוא כפי הנראה המארימביסט היחיד שמתקיים רק מנגינה, וכרוך השם, יש פרנסה. במרחובים בארץ ובחול, כבתי ספר, בארועים כמו פתיחת גלריה או חתונה.

מרי פעם הוא מוזמן לנגן בתוכניות טלוויזיה, וגודרעיתון מסוטגר מעיד שכבר הופיע ב"לינקולן סנטר" בניוירוק באולם, לא על המרכבה שלפניו, בתוכנית "עגושת את האמץ". הופיע גם עם תזמורת שונת בארץ ובעולם.

"האמת היא שיותר מעניין לי לנגן לבר, ברחוב. כאלם אתה מנגן ל־500 מאוינים שמתעניינים במוסיקה. ברחוב, מאות ואלפים עוברים ונעצרים להקשיב. מבוינים ולא מבוינים, לידים וקועים, ואפשר להסביר לכולם מה זה מארימבה. לפעמים נשים נגישות ונתונות לי פרח. בדרך כלל, כלי נקשה זה הפלפלימלח של התזמורת, לא המנה עצמה. מארימבה זה תזמורת שלהם. ובכרוכב, אני המנגן, המנצח, המעבר, בותר הקטעים שירכיב את התוכנית. ומכיוון שאני סוליסט מחולט, זה מאפשר לי לשמור שבת כלי בעיות". צולם ונגן ביום חול.

התוכנית של אלכס מורכבת מקטעי מוסיקה קלאסית שנכתבה בחלקה לילידים. "פור אליז" של בטהובן, למשל. "זה קצר, וקל להכין גם למי שלא מכיר מוסיקה קלאסית". ואלכס מסביר בין קטע לקטע, "מריש תורכי" של מוצרט, טוקאטה ברהמינור ואווה מאריה של באך, "חורח" מארבעת העונות של ויוואלדי, ועוד. הקהל מתמוגג והמסכות נערכים.

מרי פעם, הוא מספר, יוצאים הוא והמארימבה שלו לסיבוב הופעות במרחובי אירופה. "לא טוב להישאר בעיר אחת. ובכשאו מופיע באירופה, במיוחד בגרמניה, ההופעה היא גם הצגה – גבי יהודי, עם כיפה וציציות, חו ומנגן".

"בארץ, רבים חושבים שמי שמנגן ברחוב הוא עני, או עול. הדיש מרוסיה, או שניהם הם יחד. אני עולה הדיש מארה"ב וכשאתה מנגן טוב, להיות אמררחוב זה עסק לא רע. אני רואה מנגינה על המארימבה שילוחות. רוצה לעשות אותה מה שעשה סטובייה על הניטרה. אני אורב לנגן ברחוב. היעש לא מפריע לי. למותי להתנתק ממנו. לא מנסה להשיג שקט מחולט מכיבי, אלא לנעת קצת באנשים. כשהצלילים נוגעים בלב, אנשים מקשיבים, וזו הרי כל המטרה".